

Мене звати Баранюк Марійка, навчаюсь у Судобицькій загальноосвітній школі I-II ступенів Дубенської районної ради в 7 класі. З дитинства дуже люблю складати казки, бо ж яка дівчинка не мріє бути принцесою. В цьому мене завжди підтримувала моя мама. Ми навіть вигадали таку гру: хтось з нас придумує початок і героїв, а потім по черзі —пригоди, які відбуваються з нашими героями. Жила я безтурботним життям, поки мене не торкнулися події, які стали відбуватися в нашій країні. І це зовсім не пафосні слова. І Майдан, і Революція Гідності, і Герої Небесної Сотні не залишили мене байдужою. Я справді вболівала і плакала, не знала і не розуміла, що я можу зробити. І такими розгубленими в той час було багато людей. Почалася війна (хай би хто як її називав), і смуток прийшов у нашу родину, мого дядька Сергія призвали на війну. Я дуже ним гордилася, що він не злякався, не заховався. Помаленьку все ставало на свої місця. Хоч як сильно ми не переживали за нашого захисника, але надіялись і вірили, що він повернеться. Коли мама спілкувалася зі своїм братом, той розповідав, що вони не дуже забезпечені і навіть інколи не мають їжі. Моя мама зв'язалась з відомою Дубенською волонтеркою Галиною Клемпоуз, яка збирає допомогу і відвозить на передову нашим солдатам. Тоді ми стали збирати необхідне і допомагати тим, хто там заради нас. Я теж до цього долучилась: лист з щирими словами підтримки, малюнок, вірш – це мій внесок у нашу перемогу.

З тих пір я перестала писати казки, вони стали мені нецікавими. Відтоді моїми героями були волонтери, солдати, матері, які їх чекають...

Не знаю як, але з'явився віршик, потім ще... Не залишаюсь байдужою, коли вкотре на колінах зустрічаємо загиблих (ненависне слово «Груз 200»). Мені не байдуже, коли моя бабуся живе одним: хай би швидше повернувся живим, а коли син повертається, то так само не знаходить спокою. Війна залишає рубці не тільки на тілі, а й у серці.

Я зрозуміла, що змінилася. По-іншому подивилася на світ, не все, але дещо зрозуміла. Мені стало зрозумілим, як тяжко чекати і втрачати... Згадала науку своєї прабабусі, переосмислила наскільки цінним є людське життя.

Невідомо скільки триватиме ця безглузда війна-кровопивця, але знаю точно, що після найдовшої ночі настає світанок. Буде ясний день і в моєї країні, і жертви не будуть марними, бо по-іншому бути не може.

З нами воля!

З нами правда!

З нами Бог!

Дорогий мій захиснику! Любий мій солдате!

Ти мене не знаєш. Я просто дівчинка, що навчається у школі, живе, як усі. В моєму селі тихо, не стріляють, але війна торкнулася моєї душі. Пишу тобі, бо так велить мені. В нашій країні майже півтора року триває ця проклята війна. «Вчора загинули два військовослужбовці, п'ять поранено», «вбито одного, троє поранено», «троє військовослужбовців підірвались на фугасі» —подібні зведення ми чуємо щодня і навіть ніби звикаємо. Так здається і тим хто в тилу, і солдатам на передовій. Але це не так. Хоч війна на Сході країни і стала для нас повсякденним явищем, всі наші думки лише про неї. Про вас, дорогі захисники. Я твердо переконана, що можливість мирно навчатися, радіти легенькому літньому вітерцю, яскравому осінньому падолисту, довгоочікуваному першому сніжку і підсніжнику-первоцвіту ми зобов'язані тобі, і тільки тобі.

Ти, солдате, зараз на Сході захищаєш свою країну на передовій. Там дуже страшно, постріли лунають, тобі страшно, але для мене ти – герой, бо, незважаючи на страх, ідеш у бій і захищаєш Україну, майбутнє кожного, а значить і моє. Ти тільки повертайся, тебе чекають батьки, дружина, діти, вся сім'я. А я молитимусь ще більше, щоб повернувся живим і, щоб на нашій Україні настав такий довгоочікуваний мир. Надіюсь, що прочитаєш цього листа і отримаєш мій подарунок – НАДІЮ, ВІРУ і ЛЮБОВ.

З любов'ю і вірою в краще, Марійка Баранюк

До і після (есе)

Одного чудового дня сиділа я, пила гарячий чай, смакувала шоколадною цукеркою і думала: все-таки життя прекрасне. Мені ще зовсім небагато років, я навчаюся у школі, у мене любляча сім'я, маю чудових друзів. Улюбленим заняттям є складання казок. Уже подобається придумувати різні казкові історії в казковому світі. Хоч я нічого в житті не розуміла, але знала напевно, що все у мене добре.

Раптом мою увагу привернув увімкнений телевізор, по якому саме показували новини і я почула слово «революція». В цей момент показували репортаж побиття озвірілими беркутівцями беззахисних студентів. Стоп! Чому так? В майбутньому я теж хочу навчатися у вузі, бути студенткою, жити в гідній, достойній країні. Тож за що? Мені здалося, що небо впало на землю. Коли своїх батьків запитувала, а що ж буде далі, ніхто не міг дати відповіді. Вперше в очах своїх батьків я побачила розгубленість, сум і, досі невідому мені злість. Мама лише тихо сказала: «Буде зміна. Але буде й горе».

Потім були дні, які тягнулись дуже повільно або минали, як одна мить. Я ходила до школи, все ніби було, як раніше, але все немов змінилося. Не було сміху і бешкетування на перервах, однокласники говорили лише про майдан. В повітрі зависло відчуття чогось беззворотнього.

Перші жертви... Сергійко Нігоян... Його щире Шевченківське: «Борітеся – поборете»... Я з друзями вперше тоді заплакали за незнайомою нам людиною.

А потім все, як у кіно: кадр за кадром. Я не могла дописати свою казку, добро ніяк не перемагало зло, не складалася щаслива кінцівка. 18 лютого. Вся сім'я біля екрану телевізора, мама раз по раз набирає номери своїх братів, які там, на Майдані, та у відповідь – тиша. Ще ніколи молитва не була такою щирою: Боже, допоможи! Нехай Майдан вистоїть, адже добро мусить перемогти. Вистояв. Не здався. Слава киянам! Слава українцям!

Вулиця Грушевського... Стріляють... І смерть, смерть, смерть... Небесна Сотня... Герої не вмирають!

Здавалося, гіршого не може бути. Та це не все. Крим. Чуже нам слово «анексія». Донбас. АТО. І все у вогні!!!

Пройшло два роки. Ми звикли до війни, до смертей, до грузу «200». Звикли, але не змирилися. Не забули. Не простили.

Мій дядько Сергій більше року прослужив у зоні АТО, був у найгарячіших точках: Чермалик, Маріуполь, Широкіне, Горлівка... На його руках помер поранений побратим, односелець, друг. Вночі телефонує до моєї мами, плаче, запитує: « Як сказати Петровій матері, що її сина вже нема?»

Наша найбільша гордість і найбільший смуток. Але Господь вберіг, він повернувся до дітей, до родини.

Сьогодні такий же сонячний день. Я так само п'ю чай і їм шоколадну цукерку. Я звично ходжу до школи і продовжую складати казки. Хоч в це складно повірити, але добро так само перемагає зло. Проте я на все життя запам'ятала той день, який розділив моє життя на до і після. До того, як я жила безтурботним життям і після того, як зрозуміла, що доля країни і людей для мене не байдужі.

Уклін солдату

Солдате, уклін від нас прийми
За те, що сон наш бережеш
Й наших сердець тепло візьми
Настане час: у мирі заживеш.
Скінчиться та війна проклята,
І небо знову чистим стане,
І стихнуть вибухи й гармати,
Калина в лузі не зів'яне.
Повернешся додому, сину,
Увійдеш у батьківську хату,
Обіймеш матір і дружину,
Від щастя буде сліз багато.
Заколоситься жовте поле,
І завирує знов життя
Та не жартуй із нами, доле,
Ми хочем мирного буття.
Нехай солдат залічить рани
На тілі і в душі своїй.
Та тільки бойовії шрами
Не раз порушать твій спокій.
І запанує мир в країні,
Ти тільки свято у це вір.
У боротьбі тій ми єдині,
Бо через терни шлях до зір.

Галинка – Перлинка

*Присвячується
Галині Клемпоуз,
волонтерці із Дубно,
яка надихає на перемогу тих,
хто на передовій і тих, хто в тилу*

Галинка – з Дубна волонтерка,
Навіть не глянувши в люстерко,
На крилах мчить до солдатів,
Щоб все потрібне передати.
Туди, де «Гради» і гармати,
Під ноги падають снаряди.
Продукти, одяг і взуття
Доставить враз оте «дитя».

Сама ж – неначе та весна,
Смілива, як солдат вона.
Страшно, дівчино, тобі?
Всміхнеться й скаже: «Звісно, ні».
Для мене тут усі, як рідні,
І зовсім юні, й віком вже солідні.
Мій друг, коханий, рідний брат
Усяк побачить мене рад.

І той танкіст, що весь в мазуті.
Недоїдають і не взуті,
В очах у кожного – журба.
Отож війні такій – ганьба!
Та все ж не здасться наш народ,
Це знає й зрадник, й патріот,
І учень, і мала дитина:
Непереможна наша Україна!

Війна, що нас змінила

Ми не будем такими, як до цієї війни.
Втомились від фальші, боїмося тиші.
Поламані сім'ї, скалічені душі,
Тривога змією серця наші душить.
Свої раптом стали чужими,
І помисли їхні уже не свої,
І всі ми якісь нещасливі,
Живе в нас цей вірус війни.
Вилікуватись можна зараз нам усім
Свободою, миром, любов'ю до тих,
Хто довгі місяці у підвалах сидів,
Терпів, а потім нарешті прозрів,
Що любить Україну він зрозумів.

Оберіг землі моєї

У полі жито дозріває,
Колоссям зрілим шелестить.
У небі жайворон співає,
Завзято крильми тріпотить.
І синє небо, й жовте поле –
Це оберіг землі моєї.
І хай куди закине доля
В думках прилину я до неї.
Простори рідні України
Я буду в серці берегти.
Немає у світі більш країни,
Де ще таку красу знайти.
Тут люди працьовиті й щирі
І самі творять сою долю.
І будуть завжди в мирі,
Бо не зламати їхню волю.
Й майбутнє ясне і багате
Не за горами, друзі, вже.
І прийде щастя в кожна хату.
Нас Матір Божа береже.

Мій син повернувся

*Посвята моїй бабусі Надії і всім матерям,
що дочекалися своїх синів з війни*

Мій син повернувся із зони АТО.
Такий, як раніше, а наче не той.
Глибокі зморшки зорали чоло
Та й смутку раніше в очах не було.

На скронях з'явилась його сивина
Про стреси і розпач свідчить вона.
Та все ж випромінюють очі тепло
Й боронилося серце від зла як могло.

Мій рідний синочку, від зорі до зорі
Молились за тебе усі матері,
Вернувся додому здоровим щоб ти
І сил жити далі зумів віднайти.

Дивись, яка осінь у нас золота,
Твої ж молодії, прекрасні літа.
У щасті і мирі ти ще проживеш,
Як вишня весною ізнов розцвітеш.

Та погляд сумний у хлопчини мого.
Не чую, ти думаєш болю твого,
Чи, може, вважаєш не чутно мені,
Щоночі як ти кричиш увісні.

На Схід, бачу, серденько рветься твоє,
Туди, де твій друг злого ворога б'є.
Не матимеш спокою, хлопчику мій,
Допоки у горі народ буде твій.

Ну що ж, мій соколе, вертайся назад,
Туди, де країну боронить твій брат.
Якщо ж, не дай Боже, синочків уб'ють
Матері їхнє місце в окопах займуть.

Бо волі й відваги нам не займати,
Боротись за сином піде його мати.
Немає і сумніву – ми переможемо,
Бо жити в неволі ніколи не зможемо.

Здрастуй, дорогий солдате!

Де ти зараз? Сидиш в холодному окопі чи, може, грієшся у бліндажі? А може обідаєш? Але це неважливо, головне – ти зараз на війні. Чому ти опинився там, чи цього ти хотів? Чому доля закинула тебе туди? Чи запитував ти себе?

А я іноді запитую себе: чому ці хлопці зараз на війні? Ти ж чийсь чоловік, коханий, може, батько...

Господи, скажи, що зробити, щоб ця війна скінчилась?

Воїне, ким ти був до війни, як жив? Чи ходив на роботу, чи, може, нудився на парах? Мав улюблену справу?

Для мене ти – герой. І навіть, якщо тобі страшно і ти проклинаєш все і всіх на світі, ти – герой. Вже тільки тим, що ти там.

Війна скінчиться і, я вірю, ти будеш вдома. Надіюся, що зможеш жити звичним життям. І, може, не все буде райдужно у твоєму майбутньому, ти будеш радіти, бо ти живеш. А життя – найцінніший дар.

Повертайся живим! Слава тобі, український Герою!

Мудрість неписьменної бабусі

Я дуже добре пам'ятаю свою, нині вже покійну, прабабусю Марину. Вона була дуже старенька, невисока, трішки згорблена, але завжди усміхнена. Я любила гладити її по голові і все дивувалася: бабуся старенька, а волосся, як вороняче крило – чорне, лише скроні трохи посріблені сивиною. Вона сміялася, що покійний дідусь полюбив її саме за довгу косу. Прожила нелегке життя сільської трудівниці: вийшла заміж за вдівця з двома хлопчиками-напівсиротами, народила двійко дітей. Я ніколи не чула, що вона ділила дітей на рідних і нерідних, вони завжди зверталися «мамо». Найвеселішими і водночас найурочистішими були Великдень і Різдво, коли зі всіх куточків України сходилась, з'їжджалась до неї в гості вся багаточисельна рідня.

Моя люба прабабуся була неписьменною, не вміла ні читати, ні писати, однак її мудрість була більшою і глибшою за всі науки світу. Проживши майже 92 роки, вона зуміла її передати свою дітям, внукам і правнукам. Дуже добре пам'ятаю, як щиро старенька раділа за успіхи своїх онучат, коли вони один за одним закінчували вузи, ставали вчителями, інженерами, лікарями... Бабуся говорила: «Вчіться, діти, не будете «темними», як я, може, легшим буде ваше життя». Мама згадувала, як бабуся щодня просила її (або когось з інших внуків) прочитати їй Біблію, Псалтир або «Життя». Вона казала, що читали вони нехотя, багато чого з прочитаного не розуміли, але, лише ставши дорослою, мама зрозуміла, що так їх бабуся привчала до найбільшої життєвої мудрості – жити за законами Божими.

Пам'ятаю, що старенька часто приказувала: «Не дай вам Боже пережити війну чи голод». Тільки тепер зрозумілими стали слова про голод і про війну. «Бог милував тоді наш край, бо ми були «під Польщею». Сама я не пережила голодомору, але ще й досі перед моїми очима ті «голодаючі» (як ми їх називали) – почала розмову бабуся. Вони розказували, що урожай був небачений, але «совіцька» влада позабирала в них все до зернини. Мерли діти, вмирили сім'ї, вмирили цілі села. Це беззаконня, знущання над нашим народом творилося лише тому, що ми — українці, бо свободолюбиві, не раби. Всіма правдами і неправдами пробивались вони до нас, рятувались від голоду. Річка Збруч була кордоном між Українами (вона тоді була роздerta), і дно її було встелене тілами людей, які старалися будь-що потрапити до нас. Вздовж берега стояли солдати і стріляли всіх, хто намагався перетнути цей кордон. Страшні, ой страшні то були часи, не дай Бог вам, діти, пережити подібне», – вкотре зітхала бабуся і кінчиком хустини витирала вологі, вицвілі, старечі сльози.

Багато ще історій розказувала моя бабусенька, цей живий свідок життя і катувань нашого народу. Це було своєрідне послання в майбутнє, щоб знали, щоб пам'ятали, щоб не допустили більше... А ще для того, щоб жила пам'ять про невинно виморених голодом

людей лише за те, що українці; про тих, хто у лісах поклав голову за «майбутнє твоє»; за тих, хто був вивезений на Колиму і звідти не повернувся. І всі ці муки були лише тому, що українці були господарями на своїй землі. Ні, вона не проклинала ворогів нашого народу, повторювала, що люди повинні вміти прощати, навіть найбільше зло. «Не дай Боже пережити вам війну чи голод», — як заклинання повторювала вона.

Проїшли роки, відійшла у вічність моя старенька мудра прабабуся, але я з ніжністю і вдячністю згадую її просту науку. Ту науку, яку не дав би ні один професор, ні один університет, науку – бути Людиною, нести в майбутнє пам'ять про мій незнищений народ.

Моя мова барвінкова

Мово рідна, барвінкова,
Колискова ти моя.
Ти – як та роса ранкова,
Ти – як трелі солов'я.
Ти – моя волошка в полі,
Сонце в небі ти моє.
Не один пуд солі з'їла
За важке життя своє.
Скільки утисків зазнала,
Скільки сліз ти пролила.
Та навколішки не стала,
Як калина розцвіла.

Не змогли тебе здолати
І укази, й циркуляр.
Сміла голову підняти
Й гордо втримати удар.
І розлилось твоє проміння
Оком кинеш ти куди.
Проросло тих мук насіння
І дало свої плоди.
Ти тепер у кожному домі.
Ти – частиночка сім'ї.
І у радості, і втомі
Линуть тут пісні твої.

І все більше я милуюсь
Твоїм словом чарівним.
Твоїй мудрості дивуюсь:
Будь наставником моїм!
Бо з тобою я – людина,
Бо з тобою сильна я.
Я батьків своїх дитина
І України я дитя.
Ми коріння з рідним словом
Маємо на цій землі.
Ми не зрадим нашу мову
Ні дорослі, ні малі.

Вір, надійся, мрій — і все здійсниться

У мене є подружка, її звати Іринка, з нею ми навчаємося в одному класі. Вона така ж весела, пустотлива дівчинка, як і всі у цьому віці. Проте у неї зовсім непроста доля.

Все сталося, коли Іринка збиралася йти у перший клас. Здавалося, звичайна застуда. Але безкінечні аналізи, розгубленість Іринчиного тата, страх в очах її мами пояснив лікар, який поставив діагноз: гострий лімфобластичний лейкоз. Хіба могло мале, жваве шестирічне «курча» знати, що для багатьох цей діагноз стає смертельним вироком, приреченістю?! Іринка хотіла бігати, кататися на велосипеді, досхочу купатися в річці... Вона хотіла йти до школи в щойно придбаній формі і білосніжних новеньких бантиках. Натомість – лікарняні палати, замість «живчиків – однокласників» такі ж бліді, безволосі діти у медичних масках. І їхні мами... З такими ж очима, як у Іринчиної... Довгими ночами, коли мама думала, що її донечка спить, вона молилася. Як потім розказувала Іринка, ці молитви закарбувалися в її пам'яті на все життя. І тоді вона теж почала молитися: у Бога просила лише одного, — щоб дозволив їй жити!

Багато часу довелося провести моїй подрузі на лікарняному ліжку. Саме тоді вона стала дорослою. Бачачи віру батьків в її одужання, людську щирість і доброту, їх безкорисну допомогу Іринка вирішила для себе: Вона хоче мріяти! Вона хоче ходити до школи! Вона буде жити!!!

Дівчинка майже без сліз попрощалася зі своїм волоссям. Улюбленим заняттям у лікарні для неї було малювання. Саме воно допомагало їй переносити болючі уколи і нестерпні процедури. На її малюнках було все: і річка, і сонце, і друзі, і мама з татом, а найбільше – вона, з рум'яними щічками і довгим-довгим волоссям.

Кажуть, якщо чогось дуже хочеш, то це обов'язково збудеться. Довге і виснажливе лікування дало результат – Іринці стало краще. Так як у перший клас вона не пішла, додому до неї приходила вчителька, яка займалася з нею індивідуально. Не передати словами радість дитини, коли лікар дозволив їй разом з дітьми ходити у другий клас. Треба було бачити, як Іринка злилася на себе, коли зрозуміла, що найгірше серед однокласників читає і є найслабшою у математиці. І тоді вона поставила собі за мету стати найкращою в класі. Для цього старанно вчилася, багато читала, а у вільний час малювала. Разом з тим захопилася оригамі, квілінгом, аплікацією. Вона спішила навчитися всього.

Зараз ми з Іринкою навчаємось у сьомому класі. Вона мріє стати відомою художницею, то танцюристкою, то ще кимось. Я не знаю, яку професію вона собі вибере, але точно знаю, що це буде дуже гарна людина. Їй вдалося подолати цю страшну хворобу. Бажання бути такою, як всі допомогло їй у навчанні: зараз вона одна з найкращих учениць у школі. Іринку цікавить все: дівчинка відвідує різні гуртки, бере участь у різноманітних конкурсах, акціях, олімпіадах, є головою учнівського самоврядування...

Мені дуже хочеться, щоб історія моєї найкращої подруги не залишила нікого байдужим, можливо, комусь би допомогла. Адже головним у нашому житті є віра в краще, у свої мрії, у людей. І я повірила, що мрії збуваються. Доказом цього є два банти, які Іринчина мама щодня в'язала своїй донечці довший час, аж поки та не зробила собі сучасну модну зачіску...